

Περύβιο "Η κίβρα φαί"  
Τών αλωδίων

Μάιος - Οκτώβριος 1987

## Ομιλία της Έλλης Παιονίδου στην εκδήλωση ελληνοτουρκικής κυπριακής ποίησης στο Λονδίνο, στις 26/6/87

Αγαπητοί φίλοι,

Έχω πολλούς λόγους να είμαι απόψε βαθύτατα συγκινημένη. Πρώτα απ' όλα το γεγονός ότι βρισκόμαστε για πρώτη φορά, συμπατριώτες ελληνοκύπριοι και τουρκοκύπριοι ποιητές και διανοούμενοι, αλλά και φιλότεχνοι, για να κουβεντιάσουμε για την αγαπημένη μικρή μας πατρίδα, να απαγγείλουμε ποιήματα που γράψαμε γι' αυτήν στην ελληνική και στην τουρκική γλώσσα, να ξαναθυμηθούμε τους παλιούς καλούς καιρούς που σμίγαμε στις γιορτές και στις λύπες μας, χωρίς τα ξενόφερτα σύνορα ανάμεσα μας.

Προσωπικά για μένα είναι ιδιαίτερα σημαδιακή η αποψινή βραδύα γιατί για πρώτη φορά ύστερα από χρόνια αλληλογραφίας και γνωριμίας από μακριά, βλέπουμε πρόσωπο πρόσωπο με τη θαυμάσια ποιήτρια Νεσιέ Γιασίν. Ίσως θα πρέπει εδώ να ανοίξω μια μικρή παρένθεση και να σας αφηγηθώ με σύντομο τρόπο πως πρωτογνωριστήκαμε με την Νεσιέ και την ποίηση της. Το 1977, σ' ένα προοδευτικό περιοδικό της Τουρκίας, που ερχόταν σ' εμάς, στη Λεμεσό, σταλμένο από ένα φίλο τούρκο ποιητή της Κωνσταντινούπολης, είδαμε ποιήματα μιας τουρκοκύπριας ποιήτριας, δεκαεπτά χρονών. Φροντίσαμε να βρούμε μεταφραστές από τα τουρκικά, πράγμα που δεν ήταν βέβαια και πολύ εύκολο και ύστερα από αρκετό καιρό ετοιμάσαμε μια σειρά μικρά λαμπερά μαργαριτάρια, γεμάτα ευαισθησία, αγάπη για την πατρίδα και πόνο για το άδικο και στυγερό μαχαίρωμα της. Ανάμεσα σ' αυτά τα ποιήματα και εκείνο το κλασσικό, λένε πως ο άνθρωπος πρέπει την πατρίδα να αγαπά. Αυτό μου λέει κι ο πατέρας μου συχνά. Η δική μου η πατρίδα έχει μοιραστεί στα δύο, ποιό από τα δύο κομμάτια πρέπει ν' αγαπώ; Αυτό το ποίημα στάθηκε αρκετό για να τιμηθεί η Νεσιέ με κρατικό βραβείο. Αυτό το ποίημα έγινε, με την μουσική του Μάριου Τόκα ο εθνικός ύμνος της Κύπρου. Στα φεστιβάλ Νεολαίας και στις άλλες εκδηλώσεις το τραγούδι αυτό το τραγουδά όλος ο λαός μαζί.

Ακολούθησε μια αλληλογραφία αγάπης με τη Νεσιέ, μια

αλληλογραφία που θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν ιστορική μαρτυρία των δεσμών ανάμεσα στις δυο κοινότητες μας. Μέσα από την αλληλογραφία γνωρίσαμε και τον Μεχμέτ Γιασίν, αλλά και άλλους τουρκοκύπριους ποιητές, Ντεμιράκ, Αζίζογλου, Χακί, Καρισφιστάν, Μενέ, Τουλουνογλου. Η ποίηση τους ήταν σαν ένα παράθυρο ολάνοιχτο προς την ελπίδα για μια επαφή με τους τουρκοκύπριους, και ταυτόχρονα μια γροθιά στο στομάχι των σοβινιστών και απο τις δυο πλευρές.

Αυτά τα ποιήματα θα τα ακούσετε απόψε, διαβασμένα από το βιβλιάρκι «Κάτω από τον ίδιο ουρανό», που εκδόθηκε με πρωτοβουλία της ΕΔΟΝ, με την συμμετοχή των Ελληνοκυπρίων ποιητών Χρίστου Χατζήπαπα, Κώστα Γραϊκού, Ελένης Κυριάκου, Κυριάκου Χαραλαμπίδη, Πέτρου Σόφα, Λεύκιου Ζαφειρίου, Άντη Κανάκη, Κυριάκου Καρνέζου, Κώστα Κλεάνθους, Παντελή Μηχανικού, Θωμά Συμεού, Κύπρου Τόκα, Χρίστου Μαυρή, Παύλου Αιασιδή, Παύλου Περάνου και Έλλης Παιονίδου.

Αγαπητοί φίλοι,

Η ποίηση μιλά μόνη της, δεν χρειάζεται επεξηγήσεις. Η αγάπη για την πατρίδα μιλά μόνη της. Πιστεύω πως όσα χρόνια και να περάσουν, δεν θα μπορέσει κανένας να ανακόψει το ρεύμα της ανάγκης για επαφή ανάμεσα μας. Οι ποιητές δείχνουν τον δρόμο. Η τέχνη περνά τα σύνορα, συναντά τις καρδιές των ανθρώπων, τις κάνει να πάλλουν. Σαν άνθρωποι προοδευτικοί είμαστε αισιόδοξοι ότι κάποια μέρα θα κάνουμε κοινούς γιορτασμούς αγάπης στη Λεμεσό και στην Κερύνεια, στην Πάφο και στην Αμμόχωστο. Προς το παρόν ευχαριστούμε το Λονδίνο, και κυρίως την κυπριακή παροικία που μας δίνει αυτή τη δυνατότητα. Ελπίζουμε πως θα ακολουθήσουν κι άλλες τέτοιες εκδηλώσεις και εδώ, αλλά κυρίως στην Κύπρο. Οι καλλιτέχνες μας έχουν τον λόγο. Ας αναγκάσουμε τα επίσημα όργανα να δεχτούν τις επαφές μας. Είναι ο πιο σίγουρος τρόπος για να μην αφήσουμε το πρόβλημα μας να απολιθωθεί.

### ΤΑ ΠΕΘΑΜΕΝΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ

Στην τούρκικη ζώνη  
σ' ένα μικρό παιδικό τάφο  
ένα Κυπριωτόπουλο  
θύμα του πολέμου  
είπε αυτά τα λόγια:  
«ω άνθρωποι, ποια η αιτία που πέθανα;  
άνθρωποι μου, ήμουν μικρό ακόμα  
δεν έφταιξα σε τίποτα  
γιατί με βάλατε στο σκοτάδι;»

Στην ελληνική ζώνη  
σ' ένα μικρό παιδικό τάφο  
κάτω από μια χαρουπιά  
ακόμα ένα Κυπριωτόπουλο  
θύμα του πολέμου  
είπε αυτά τα λόγια:  
«για ποιο λόγο πέθανα;  
δεν έφταιξα σε τίποτα,  
θέλω να σκαρφαλώσω στη χαρουπιά  
γιατί με βάλατε στο σκοτάδι;»

ΝΕΣΙΕ ΓΙΑΣΙΝ

